

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Mistä on kyse kansallisessa hankintatietovarannossa ja julkisyhteisöjen ostolaskujen julkaisussa?

Infotilaisuus

13.3.2025

Tervetuloa!

- Kysy chat-palstalla – vastaamme niin moneen kysymykseen kuin ehdimme tilaisuuden lopussa.
- Esitysten aikana pyydämme pitämään mikit ja kamerat kiinni.
- Tilaisuus tallennetaan.

Tilaisuuden järjestäjien esittely

- Olli-Juhani Piri,
valtiovarainministeriö
- Juho Savonen, Valtiokonttori
- Eeva Penttilä, Valtiokonttori
- Pinja Perttunen,
valtiovarainministeriö

Agenda

- Hankkeen organisoituminen, tavoitteet ja hyödyt
- Lainsäädännön kehittäminen
- Toteutushanke: tietovaranto, tiedonkeruu ja julkinen näkymä hankintatietoihin
- Kysymyksiä ja vastauksia
- Seuraa hanketta ja osallistu

Hankkeen organisoituminen, tavoitteet ja hyödyt

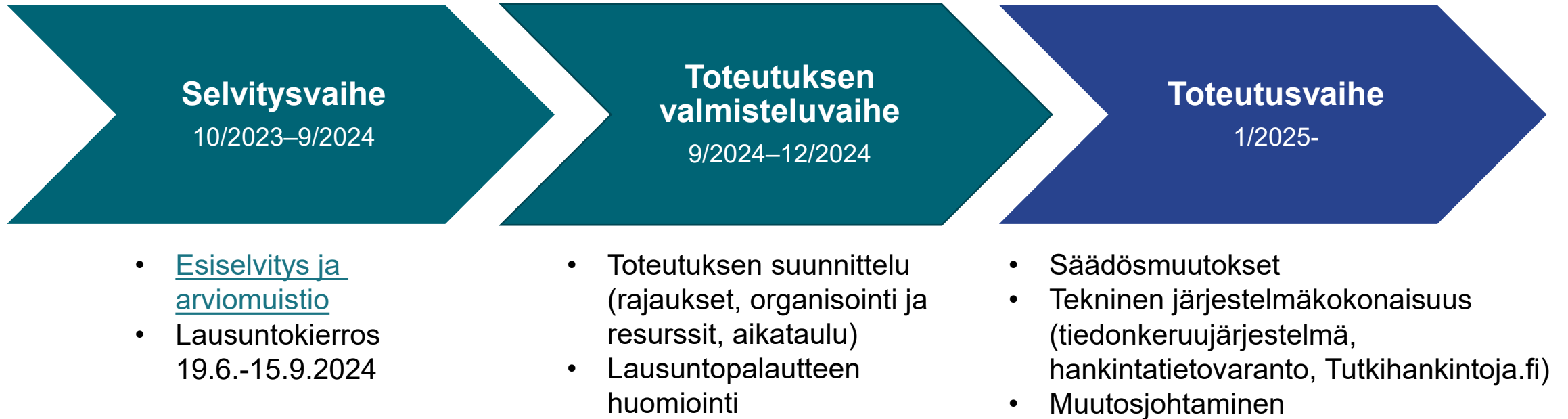
Hallitusohjelmakirjaukset

- Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontaa vahvistetaan ja **perustetaan hankintatietokanta**, joka mahdollistaa kehitystoimien ja lainsäädäntömuutosten arvioinnin, parhaiden käytäntöjen levittämisen ja väärinkäytösten havaitsemisen.
- **Säädetään julkisyhteisöjen ostolaskudata** avoimesti ja keskitetysti **julkaistavaksi** ilman erillistä pyyntöä.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietojen, kuten ostolaskutietojen julkisuutta sekä oman tuotannon ja ostopalveluiden, vertailukelpoisuutta parannetaan.
- Tietovarannolla on lisäksi kiinteä yhteys muihin hallitusohjelman julkisia hankintoja koskeviin kirjauksiin muun muassa **toimenpiteiden kohdentamisen ja vaikutusten todentamisen näkökulmasta** ja esimerkiksi **valvontamekanismina**.

Kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto

- Toteutuksen vaiheet

Hankkeen keskeiset tehtävät

- Toteutetaan hallitusohjelman hankintatietoja koskevat ja niihin liittyvät tavoitteet laaditun arviomuiston pohjalta sekä valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset hallituksen esityksen muotoon.
- Toteutetaan tavoitteiden saavuttamisen edellyttämä hankintatietovaranto sekä tarvittavat muutokset muihin mahdollisiin julkishallinnon yhteisiin tietojärjestelmiin. Työssä otetaan huomioon mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevia tietojärjestelmiä ja -palveluita sekä niiden kautta käytettävissä olevaa tietoa.
- Varmistetaan riittävä muutostuki, viestintä ja koulutus hankintayksiköille, tarjoajille ja muille toimijoille muutoksen onnistumisen varmistamiseksi.

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke

VM

Hankkeen ohjaus

Hallintopolitiikan ja valtionhallinnon kehittämisosaston johtoryhmät sekä Hankinta-Suomi-ohjelman ohjausryhmä

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelu

VM

Tietovarannon tekninen toteutushanke

VK

Työryhmä

PJ + VPJ VM

Jäsenet:

TEM
VM (KAO)
Valtiokonttori
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Suomen Kuntaliitto ry.
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Asiantuntijaryhmä

PJ VM + VPJ VK & VM

Jäsenet:

PLM, SM, OM, UM	Oulun kaupunki
Elinkeinoelämän keskusliitto	Väylävirasto
Suomen Yrittäjät	Senaatti-kiinteistöt
professori Tukiainen	Hansel Oy
professori Halonen	Monetra Oulu Oy
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	Tampereen yliopisto
Kemijärven kaupunki	Kirkkohallitus

Ohjausryhmä

Hankehallinta ja muutosjohtaminen

Hankehallinnan ryhmä, VM ja VK

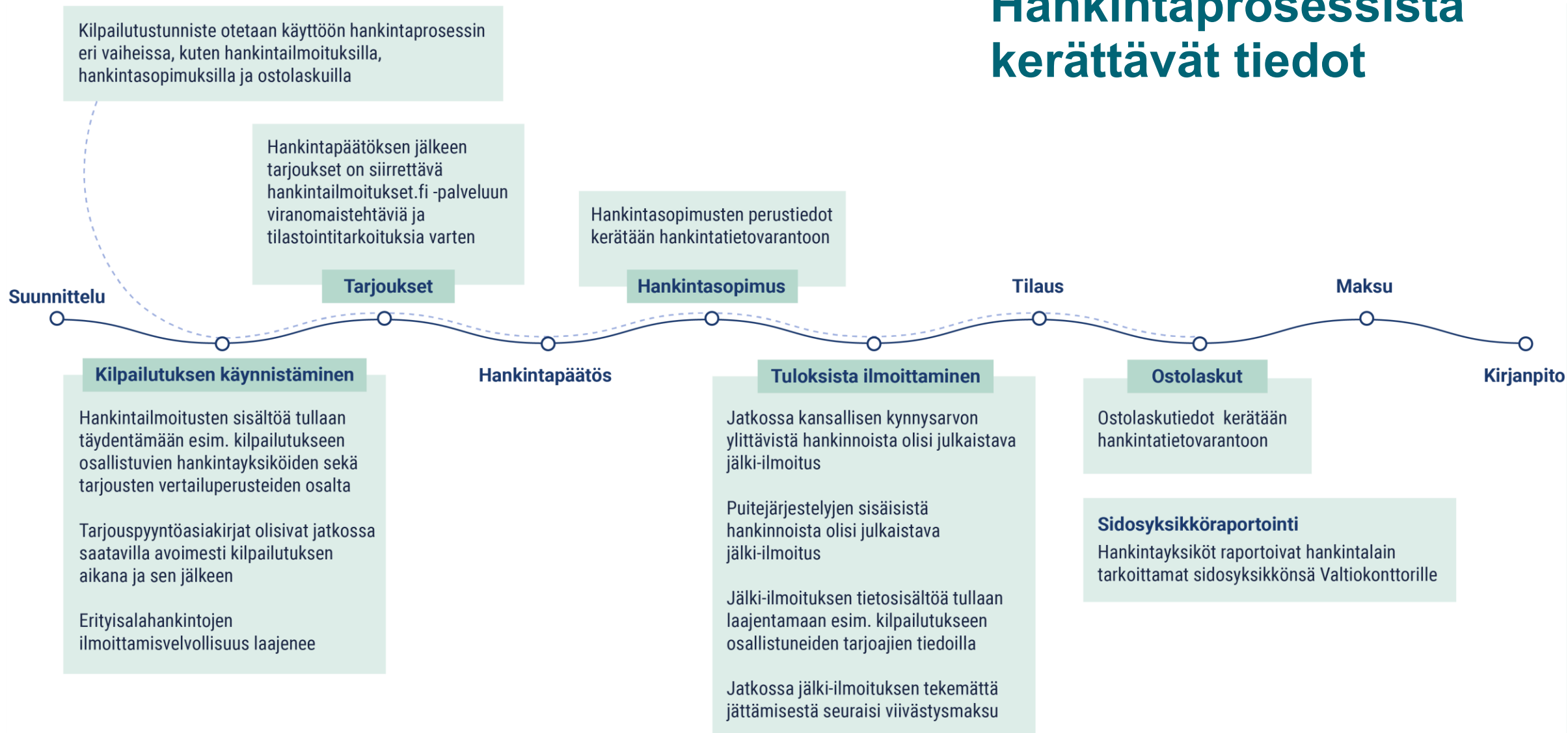

Miksi tarvitaan hankintatietojen kehittämistä?

- Julkisten hankintojen volyymi 37,6 mrd. euroa vuodessa.
- Julkinen sektori hankkii paljon kansalaisten käyttämiä palveluita ja omassa palvelutuotannossa tarvittavia tuotannontekijöitä.
- Enemmän tarjouksia, enemmän kilpailua.
- Julkisen hankinnan rooli on merkittävä erilaisten yhteiskunnallisten tavoitteiden edistämisessä.
- Miten ja mihin rahat käytetään?
- Miten, millaisia ja kuinka laadukkaita palveluita julkinen sektori tuottaa?
- Ongelmana on edelleen, ettei meillä ole on käytettävissä riittävästi tietoa, jonka avulla hankintoja ja taloutta voitaisiin johtaa tietoperustaisesti (esim. millä toimenpiteillä saavutetaan säästöjä?)

Hankintaprosessista kerättävät tiedot

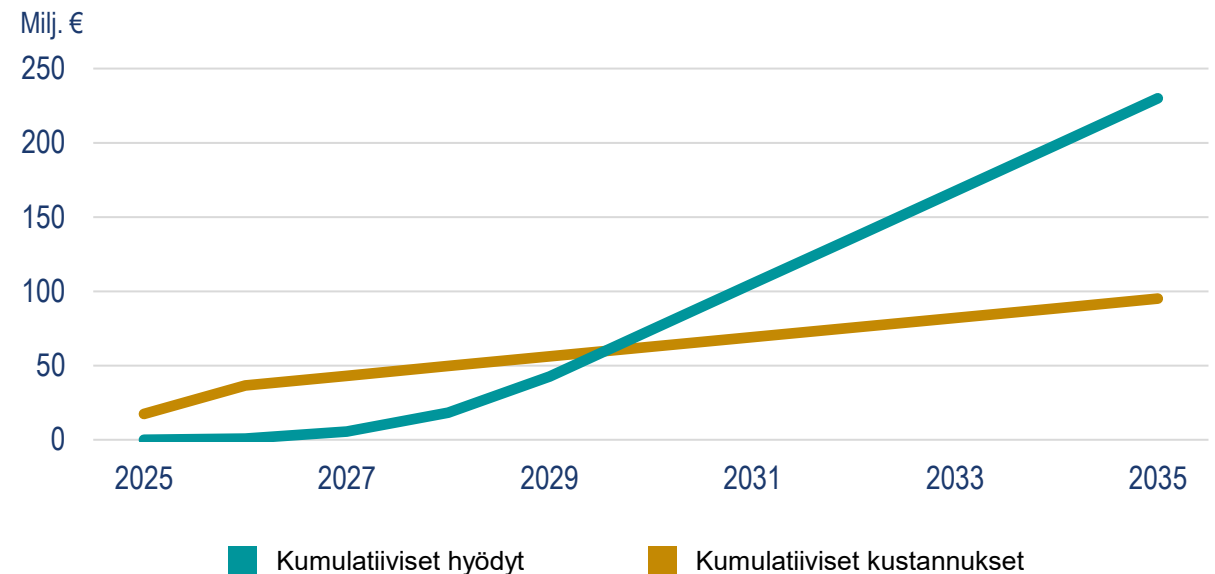
Hankkeen kokonaistaloudelliset vaikutukset

Hankintoihin liittyvien toimenpiteiden säästöpotentiaali vuodessa on

780 milj. € *

Hankintatietovaranto ja sen yhteydessä tehtävät toimenpiteet maksavat itsensä takaisin, mutta hanke mahdollistaa hyödyiltään merkittävästi suurempien toimenpiteiden arvioinnin, tunnistamisen ja kohdentamisen. Hankintatietovaranto on edellytys hallitusohjelman julkisia hankintoja koskevien toimenpiteiden vaikutusten arvioinnille.

Säästöpotentiaalin realisoimiseksi tarvittava hankintatietovaranto maksaa itsensä takaisin 5-6 vuodessa**

Tietovaranto on edellytys hankintojen tietoperusteiselle kehittämiselle*

Mahdollistaa julkisten hankintojen mm. kustannusvaikuttavuuden arvioinnin ja kehittämisen, mikä on tällä hetkellä erittäin haastavaa tai jopa mahdotonta

Investointi maksaa itsensä takaisin ja tuottaa jatkuvaa hyötyä julkiselle taloudelle

Tietovaranto edistää merkittävästi muun muassa avointa hallintoa, korruption torjuntaa, tietojohtamista ja digitalisaatiota

Kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto

”

Julkisen talouden johtamisen on perustuttava tietoon. Uudistuksen myötä voimme hyödyntää hankintatietoa tehokkaasti kehittämisessä ja päätöksenteossa. Uudistuksella nostamme Suomen hankintojen tiedolla johtamisen kärkimaaksi Euroopassa.

kunta- ja alueministeri
Anna-Kaisa Ikonen

[Valtiovarainministeriön tiedote 23.1.2025](#)

Lainsäädännön kehittäminen

Hankkeen tehtävät lainsäädännön näkökulmasta

- Toteutetaan hallitusohjelman hankintatietoja koskevat ja niihin liittyvät tavoitteet laaditun arviomuistion pohjalta sekä **valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset hallituksen esityksen muotoon.**
- Määritellään tarvittavat **organisaatorajaukset** sekä tarkennetaan kerättävien **tietosisältöjen laajuus**
- Määritellään tietovarannon **omistajuus- sekä ohjaus- ja ylläpitovastuut** sekä kuvataan **muiden oikeudet tietoihin.**
- Arvioidaan toimenpiteiden **taloudellisia ja muita vaikutuksia.**
- Arvioidaan keinot hankintatietovarannon toteuttamisesta ja ostolaskutietojen keräämisestä kunnille ja hyvinvointialueille **aiheutuvien kustannusten korvaamiseen tai velvoitteiden purkamiseen**
- Arvioidaan esityksen vaikutukset tiedonhallinnan järjestämiseen, vastuisiin ja tietoturvaan sekä asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon
- Laaditaan tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentissa ministeriöltä edellytetty tiedonhallinnan muutosten arviointi. Tunnistettava:
 - nykytila ja suoritettava arvio tavoitetilasta valmisteltavan lain näkökulmasta
 - tiedonhallintaan kohdistuvien säännösten vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke

VM

Hankkeen ohjaus

Hallintopolitiikan ja valtionhallinnon kehittämisosaston johtoryhmät sekä Hankinta-Suomi-ohjelman ohjausryhmä

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelu

VM

Tietovarannon tekninen toteutushanke

VK

Työryhmä

PJ + VPJ VM

Jäsenet:

TEM
VM (KAO)
Valtiokonttori
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Suomen Kuntaliitto ry.
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Asiantuntijaryhmä

PJ VM + VPJ VK & VM

Jäsenet:

PLM, SM, OM, UM	Oulun kaupunki
Elinkeinoelämän keskusliitto	Väylävirasto
Suomen Yrittäjät	Senaatti-kiinteistöt
professori Tukiainen	Hansel Oy
professori Halonen	Monetra Oulu Oy
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	Tampereen yliopisto
Kemijärven kaupunki	Kirkkohallitus

Ohjausryhmä

Hankehallinta ja muutosjohtaminen

Hankehallinnan ryhmä, VM ja VK

Yleisiä huomioita lausuntopalauteesta

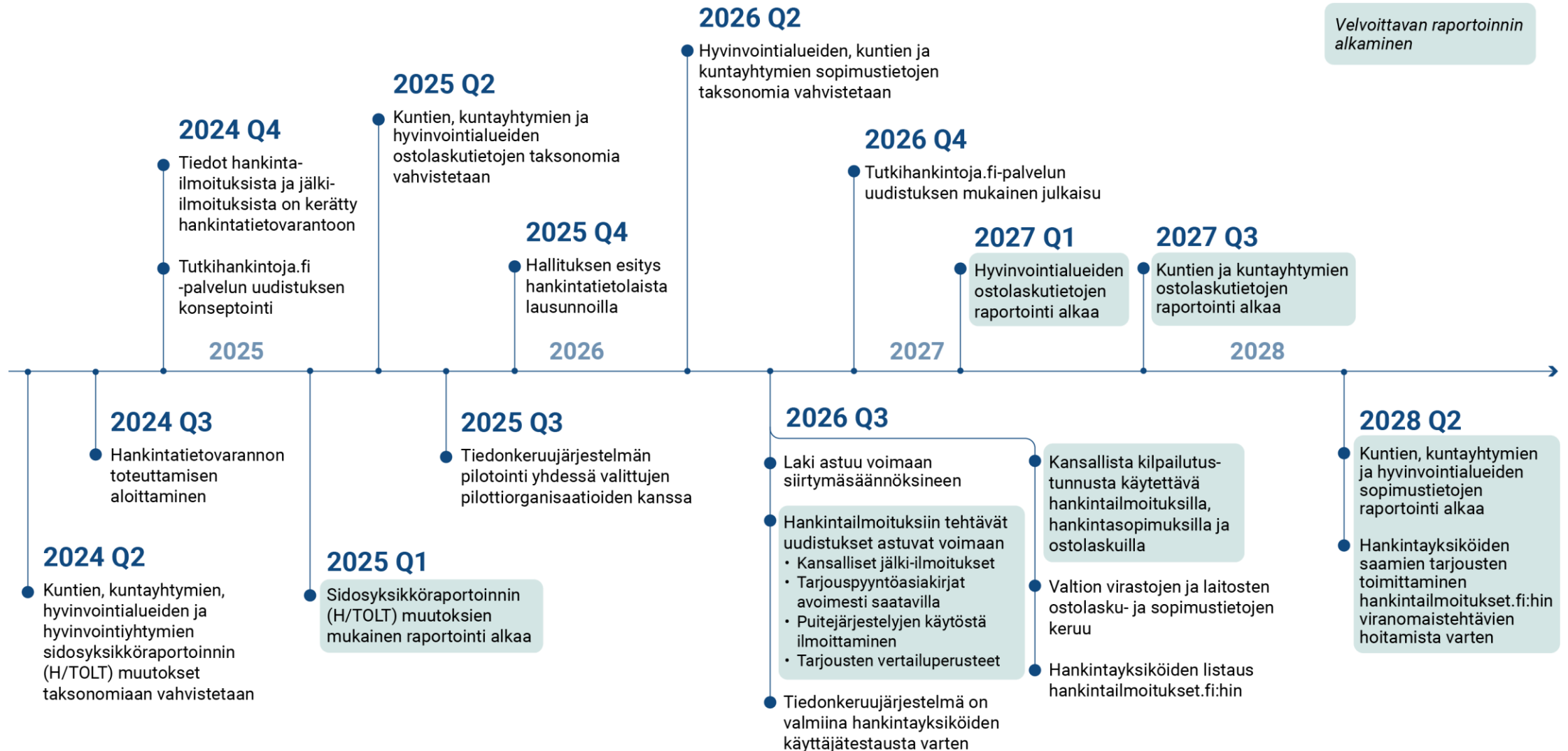
- Hankintatietovarannon perustamista kannatettiin ja esitettyjä toimenpiteitä pidettiin oikeansuuntaisina, tietyin varauksin
- Hankintayksiköille asetettavien uusien velvoitteiden laajuuteen, vaiheistukseen ja aikataulutukseen toivottiin realistisuutta
- Riittäviä siirtymäaikoja toivottiin muutoksen mahdollistamiseksi omissa organisaatioissa
- Pidettiin tarpeellisena jättää tietyt hankintayksiköt / hankinnat soveltamisalan ulkopuolelle (mm. puolustus- ja turvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, pelastustoimi)
- Kattavaa vaikutustenarviota eri toimijoiden näkökulmasta toivottiin
- Tietoturvaan, tietosuojaan ja tietojen kasautumiseen liittyvät riskit arvioitava ja huomioitava huolellisesti sekä hankintayksiköiden ja yritysten liikesalaisuuksien suojaan liittyviä näkökulmia arvioitava huolellisesti
- Osana teknistä hanketta ja vaikutusarvioita on varmistuttava tietojärjestelmien yhteensopivuudesta ja rajapintojen toimivuudesta sekä tarvittavista kehittämistoimista
- Osa toimenpiteistä herätti kysymyksiä ja kritiikkiä, mikä johtuu esimerkiksi muutoksesta aiheutuvista kustannuksista.
- **Lausuntopalaute huomioidaan hankkeessa kattavasti.**

Alatyöryhmä työstää ostolaskutietojen määrittelyä

- Kuntien ja hyvinvointialueiden raportointien tietojen tietomäärittysten ylläpidon yhteistyöryhmä (TATITYY) on perustanut ostolaskutietoja käsittelevän alatyöryhmän.
- Ryhmä valmistelee ostolaskutietoja koskevaa taksonomiaa ja alustavasti tämä tulee osaksi muuta kuntataksonomiaa.
- Taksonomian mukainen tietosisältö kiinnitettäisiin kesällä 2025 ja vahvistettaisiin VM:n asetuksella kesällä 2026
- Alatyöryhmässä on edustettuna valtion viranomaisten lisäksi kuntia, hyvinvointialueita, Kuntaliitto, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy ja niin edelleen.
- Alatyöryhmän työn tulokset tulevat aikanaan lausuttavaksi.

Toimenpiteet ja alustava toteutusaikataulu

Lainsäädäntötyön merkittävimmät ajankohdat

- Kuulemistilaisuudet keväällä 2025
- Hallituksen esitys lausuntokierrokselle syksyllä 2025
- Eduskuntakäsittely keväällä 2026
- Lain voimaantulo 1.7.2026 siirtymineen

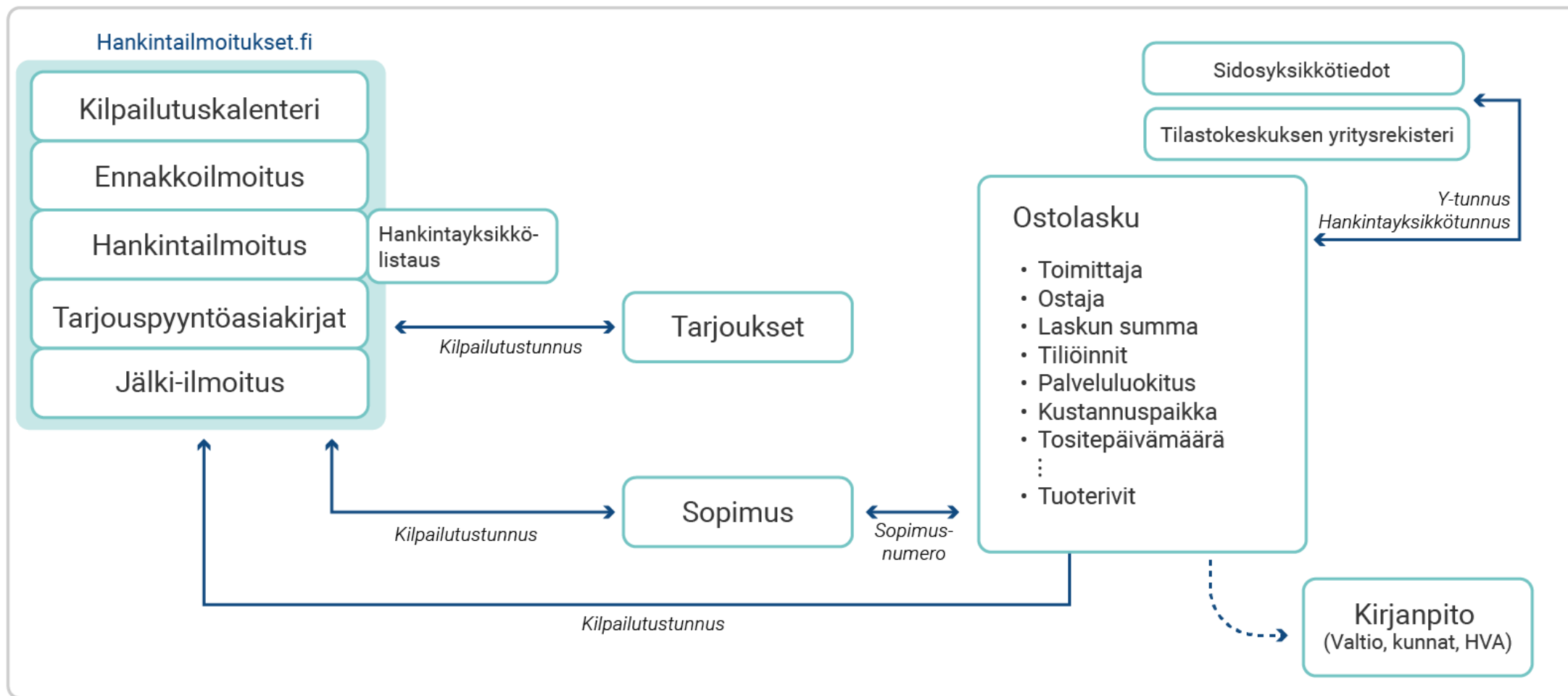
Toteutushanke: tietovaranto, tiedonkeruu ja julkinen näkymä hankintatietoihin

Hankintatietovaranto toimisi tietolähteenä viranomaisten, tutkijoiden ja kansalaisten tarpeisiin

Alustava tietosisältö

Hankintatietovaranto

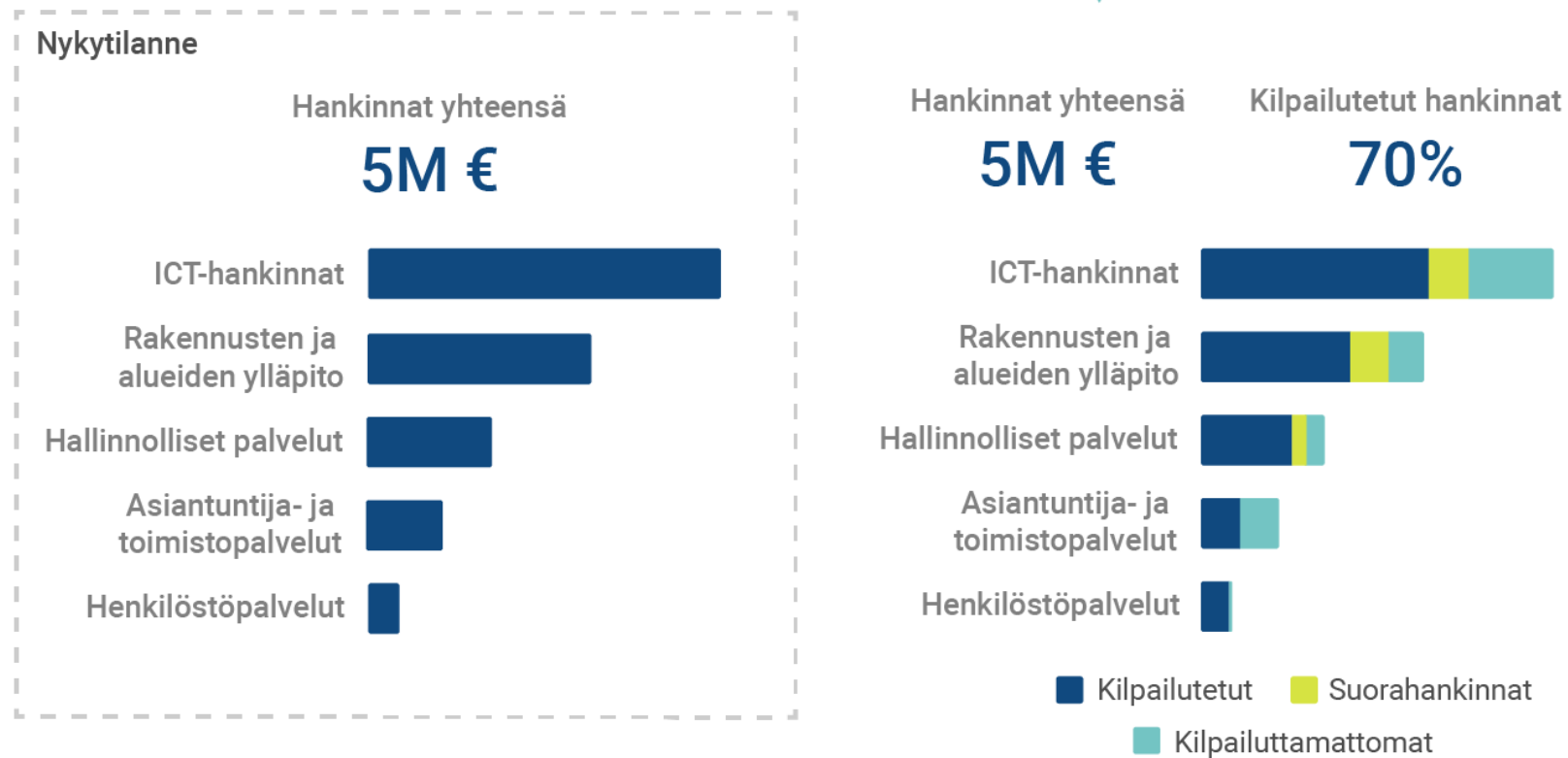

Alustavasti ostolaskutietojen keruu alkaisi 2026 loppuvuodesta

Kilpailutustunnus, jälki-ilmoittaminen ja ostolaskut mahdollistavat kilpailuttamattomien ostojen tarkastelun

Muistiossa ehdotettujen toimenpiteiden avulla päästään tähän tilanteeseen

Julkisessa palvelussa hankintoja voisi tarkastella ostolaskujen tasolla

Nykyisellään saatavilla olevat tiedot

PÄIVÄMÄÄRÄ	HANKINTA-YKSIKKÖ	HANKINTA KATEGORIA	TILI	TOIMITTAJA	LASKUN TUNNISTE	SUMMA	KILPAILUTUS-TUNNUS	SOPIMUS-NUMERO	PALVELULUOKKA/TOIMINTO
2023-12-01	Organisaatio X	Asiantuntija- ja toimistopalvelut	Käännös- ja tulkkauspalvelut	Toimittaja A 123456-7	123456789	12345,6	123abc	123456	Perusopetus
2023-10-08	Organisaatio X	ICT-hankinnat	ICT-palvelut	Toimittaja B 123456-7	123456789	12345,6		456789	Esiopetus
2023-10-02	Organisaatio X	Hallinnolliset palvelut	Posti- ja kuriiripalvelut	Toimittaja C 123456-7	123456789	12345,6			Yleishallintopalvelut
2023-09-06	Organisaatio X	ICT-hankinnat	ICT-palvelut	Toimittaja D 123456-7	123456789	12345,6	456abc		Esiopetus

Kilpailutustiedot

KILPAILUTUSTUNNUS	456abc
HANKINTAYKSIKKÖ	Organisaatio X 123456-7
KILPAILUTUKSEN PERUSTEELLA VALITTU TOIMITTAJA	Toimittaja D 123456-7
TOIMITTAJAN TOIMIALA	Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus
SOPIMUSKAUSI	3 vuotta
SOPIMUKSEN KOKONAISARVO	150 000 €
SOPIMUKSEN KÄYTTÖ	140 000 € !
LAAJUUS	Kansallinen
HANKINTAMENETTELY	Avoin
KILPAILUTUKSEEN SAAPUNEIDEN TARJOUSTEN MÄÄRÄ	7

Sopimustiedot

SOPIMUSTUNNUS	456789
HANKINTAYKSIKKÖ	Organisaatio X 123456-7
TOIMITTAJA	Toimittaja B 123456-7
TOIMITTAJAN TOIMIALA	Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus
SOPIMUSKAUSI	2 vuotta
SOPIMUKSEN KOKONAISARVO	35 000 €
SOPIMUKSEN KÄYTTÖ	15 000 €

Kaikki hankintatietovarantoon kerättävistä tiedoista eivät avoimesti saatavilla

Hankintatietovaranto

HANKINTAYKSIKKÖ

Pirkanmaan hyvinvointialue

1.1.2024 - tämä viikko

Suodata tietoa

Vertaile

Sopimusten seuranta

Sopimuksen nimi	Toimittaja	Kokonaisarvo	Käytetty	Voimassa	Optiokausi Käytössä	Kilpailutus
Nimi	Toimittaja A	540 000 €	450 000 €	2.7.2027	Kyllä	☒
Nimi	Toimittaja B	69 000 €	35 000 €	1.9.2027	Kyllä	☐
Nimi	Toimittaja C	1 300 000 €	659 000 €	5.9.2028	Ei	☐
Nimi	Toimittaja D	2 500 000 €	190 500 €	12.12.2028	Kyllä	☒
Nimi	Toimittaja E	75 000 €	12 000 €	1.1.2028	Ei	☐

Suurimpien sopimusten käyttö

Sopimuksen nimi	25,7	52,3
Sopimuksen nimi	40,5	51,1
Sopimuksen nimi	40,4	42,3
Sopimuksen nimi	31,2	38,7
Sopimuksen nimi	27,9	31,2

Toteutuneet hankinnat

Suurimmat toimittajat ostojen perusteella

Toimittaja A	52,3
Toimittaja B	48,2
Toimittaja C	37,4
Toimittaja D	33,1
Toimittaja E	29,1

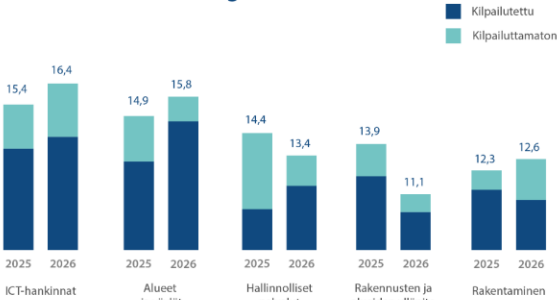
Ostolaskut

Päivämäärä	Toimittajan nimi	Hankintakategoria	Kilpailutustunnus	Sopimustunnus	Nettosumma
7.2.2027	Toimittaja A	Asiantuntija- ja toimistopalvelut	123abc	456xyz	59,9
28.6.2027	Toimittaja B	ICT-hankinnat	123abc	456xyz	4 401,8
28.6.2027	Toimittaja C	Hallinnolliset palvelut	123abc		
15.6.2027	Toimittaja D	ICT-hankinnat	123abc		
5.5.2027	Toimittaja E	Asiantuntija- ja toimistopalvelut	123abc		

Kilpailutustunnuksen tiedot

Sopimuskausi	4/2026 - 4/2028
Sopimuksen kokonaisarvo	950 000 €
Sopimuksen käyttö	229 500 €
Laajuus	Kansallinen
Hankintamenettely	Avoin
Tarjousten määrä	7

Hankinnat hankintakategorioittain

Käynnissä olevat kilpailutukset

Hankinnan nimi ja tyyppi	Määräaika	Menettelytyyppi
Väestöhälyttimien hankinta Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitokselle Tavarahankinnat	26.9.2024	Avoin
Lähetinauton hankinta Pirkanmaan pelastuslaitokselle Tavarahankinnat	26.9.2024	Rajoitettu
Silmäleikkausmikroskooppi Tampereen keskussairaalaan Tavarahankinnat	26.9.2024	Rajoitettu
Viestintä- ja markkinointipalvelut Palvelut	26.9.2024	DPS
Asuntojen muutostyöt Rakennusurakat	26.9.2024	Avoin

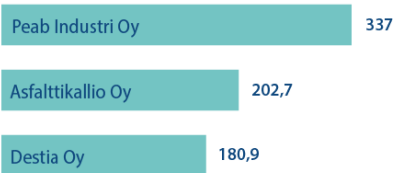
Tarkastele menneitä kilpailutuksia

LUONNOS

Mielelläni. Maakunnassa on tehty viimeisen 6kk aikana 53 kilpailutusta, joista 22 on ylittänyt EU-kynnysarvon ja loput ovat olleet kansallisia hankintoja. Kynnysarvon ylittäviä suorahankintoja on tehty aiempia vuosia vähemmän.

Maakunnassa tehtyihin kilpailutuksiin tulee keskimäärin muuta maata vähemmän tarjouksia. Kilpailutuksien voittajat eivät kuitenkaan ole samoja vaan varioivat enemmän kuin maassa keskimäärin. Näin ollen kilpailutukseen osallistuvalla tarjoajalla voisi olla keskimääräistä paremmat mahdollisuudet menestyä kilpailussa.

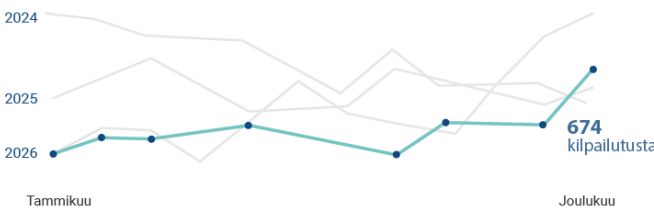
TOP3 suurimmat toimittajat ostojen perusteella kuluneella kvartaalilla

Tarjoajien määrän kehitys per CPV-koodi yli ajan

Kilpailutuksia oli määrällisesti vähiten kuluvana vuonna

Ensi kertaa valittujen yritysten osuus kilpailutuksissa

20 %

[Siirry markkinakatsaukseen](#)

Voinko vielä auttaa sinua?

Yritykseni toimii alalla X ja tarjoamme tähän ratkaisua

Alallanne ei ole viime vuosina ollut montaa kilpailutusta, mutta useita suuria sopimuksia on täyttymässä. Mikäli sopimusten täyttyminen jatkuu samaa vauhtia, useampi yli 100 000 € sopimus täyttyy kuuden kuukauden sisällä.

Seuraavan 6kk aikana umpeutuvia sopimuksia

Sopimuksen sisältö	Hankintayksikkö	Toimittaja	Sopimuksen käyttö	Sopimuksen kokonaisarvo	Sopimuskausi
Sisältö	Kunta X	Toimittaja A	108 000 €	120 000 €	5/2025 - 6/2027
Sisältö	Hyvinvointialue Y	Toimittaja B	511 000 €	565 000 €	9/2025 - 12/2029
Sisältö	Kuntayhtymä Z	Toimittaja C	45 000 €	65 000 €	2/2026 - 2/2027

[Tarkastele kaikkia umpeutuvia sopimuksia](#)

Kysymyksiä ja vastauksia

Seuraa hanketta ja osallistu

Verkkosivut

- vm.fi/kansallinen-julkisten-hankintojen-tietovaranto
- valtiokonttori.fi/hankintatietovaranto

Hankeikkuna

- vm.fi/hanke?tunnus=VM009:00/2025

Tapahtumat

- Valtio: Valtio Expo, Sujuvat hankinnat
- Kunnat, hyvinvointialueet: Valtiokonttorin aamukahvit
- Kaikki: Hankeinfot
- Kuulemiset osana lainvalmistelua

Uutiskirjeet

- Hankinta-Suomi
- Kuntien ja hyvinvointialueiden talousraportoinnin tiedote (Valtiokonttori)
- Muut VM:n ja Valtiokonttorin uutiskirjeet

